

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

Incipit Praefatio Libri Huius.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

MARCVLFI

MONACHI

FORMVLARVM

LIBRI DVO.

IN DEI NOMINE.

INCIPIT PRÆFATIO LIBRI HVIVS.

DOMINO sancto, meritis beatissimo, & apostolico semper honore suscipiendo, omnique præconio laude celebrando Domino ac reverentissimo Papæ Landrico Marculus ultimus ac vilissimus omnium monachorum. Utinam, sancte pater, iussionem vestram tam efficaciter quam spontaneè obtemperare valuissem, quia jam supra vires meæ possibilitatis conatus sum injunctum à vobis subire negotium, cum fere septuaginta aut amplius annos expleam vivendi; & nec jam tremula ad scribendum manus est apta, nec ad videndum mihi oculi sufficiunt caligantes, nec ad cogitandum sufficit hebetudo mentis. Quia juxta dictum cujusdam prudentissimi viri, in pueris creciscit sensus, in

Tom. II.

juvenibus viget, in senibus minuitur. Propterea qui eleganter facere non potui ut volui, feci tamen ordinatè ut potui, non solum ea quæ jussistis, verum etiam multa alia in hac scedula, tam præceptiones regales, quam chartas pagenses, juxta simplicitatis & rusticitatis meæ naturam intimare curavi. Scio enim multos fore & vos & alios prudentissimos viros & eloquentissimos ac rhetores & ad dictandum peritos qui ista si legerint, pro minima & velut diliramenta, eorum comparata sapientia, reputabunt, vel certè legere dedignabunt. Sed ego non pro talibus viris, sed ad exercenda initia puerorum, ut potui, apertè & simpliciter scripsi. Cui libet, is exinde aliqua exemplando faciat. Si verò displicet, nemo cogit invitum; nec præjudicat mea rusticitatis eruditorum & rhetorum floribus verborum & eloquentiæ facundiæ. Sunt

A a

præterea nonnulla negotia hominum, tam in palatio, quam in pago, quæ scribi non queunt antequam invicem conferantur, & juxta propositiones vel responsiones eloquia eorum tunc scribantur & gesta. Ego verò hæc quæ apud majores meos,

juxta consuetudinem loci quo degimus, didici, vel ex sensu proprio cogitavi, ut potui coacervare in unum curavi, & capitula prænotavi, ut facilius quod voluerit à quærente inantea scripto reperiantur.

Incipiunt capitula scedula operis hujus.

1. **Q**ualiter privilegium condatur.
2. Concessio Regis de hoc privilegio.
3. Eminentia Regis.
4. Confirmatio de Regis eminentia.
5. Preceptum Regis de episcopatu.
6. Indiculus Regis ad metropolitanam Episcopum ut alio Episcopo benedicat.
7. Consensus civitum pro episcopatu.
8. Charta de ducatu, patriciatu, aut comitatu.
9. Indiculus ad alium Regem, cum legatio dirigitur, & verbis suggeritur commendatitiis.
10. Rescriptum ad Regem pro suo legatario.
11. Tractoria legatariorum vel minima faciendi ad istius instar.
12. Preceptum interdonationis.
13. Preceptum de lesuervo, per manum Regis.
14. Prologi tres de cessionibus regalibus.
15. Concessio ad loco sancto.
16. Confirmatio Regis ad loco sancto.
17. Iterum confirmatio pro secularibus viris.
18. De Regis antrusione.
19. Preceptum de clericatu.
20. De divisione ubi Regis accesserit Missus.
21. De causas alterius receptas.
22. Preceptum denariale.
23. Charta de causa suspensa.
24. Charta de mandeburde Regis & Principis.
25. Prologo de judicio Regis, cum de magna re duo causantur simul.
26. Indiculus commonitorius ad Episcopum.
27. Item indiculus ad Episcopum pro alium distringendam.
28. Charta audientiale.
29. Indiculus ad laico.
30. Commutatione cum Rege.
31. Confirmatione Regis de omni corpore facultatis.
32. Si quis contra voluntatem Regis egerit, securitas cui eum persequi iusserit.
33. Preceptum quorum ab hostibus vel alio modo fuerint instrumenta incensa.
34. Relatione pagensium ad Regem directa.
35. Confirmatio alia de omni corpore facultatis ad monasterio.
36. Ut causas auctorum adsumendi suorum aliqui licentiam habeant.
37. Iudicium evinditiale.
38. Charta paricla.
39. Ut pro nativitate Regis ingenui relaxentur.
40. Ut leudesamio promittantur Regi.

INCIPIUNT EXEMPLARIA DE DIVERSIS conditionibus qualiter regales chartas pagenses, cui hæc formola habere placuerit, & melius non valet, scribantur.

De privilegio.

I. **D**omino sancto & in Christo venerabili fratri illo Abbati, vel cunctæ congregationi monasterij illius in honore beatorum illorum ab illo in pago illo constructo, ille Episcopus. Compellit nos affectio caritatis vestræ, radio inflammante divino, illa pro vestro quieti providere quæ nobis maneant ad mercedem, & ea recto tramite inconvulso limite terminari quæ perennem deinceps propi-

tiantem Domino obtineant firmitatem; quia non minor à Domino retributio speratur futura pro succidiis contemplante temporibus quam ad præsens munera pauperibus offerente. Et ne nobis aliquis detrahendo æstimet in id nova decernere carmina, dum ab antiquitus juxta constitutionem Pontificum per regalem sanctionem monasteria sanctorum Lirinensis, Agaunenſis, Luxoviensis, vel modò innumerabilia per omne regnum Francorum sub libertatis privilegium videntur confi-